

Strategi for skogbruk i Askøy kommune 2020-2024

Revisjonsdato 12.06.2020

**ASK
ØY**

KOMMUNE

Innhold

1. Tidsrom	2
2. Overordnede planer og strategier:	2
3. Skogbruk i Askøy kommune	2
Hva er NMSK - tilskudd?	3
Kommunal forvaltning av ordningen:	3
NMSK – midler i Askøy kommune:.....	3
4. Overordnede retningslinjer for prioritering av tilskudd til skogbrukstiltak i Askøy kommune:	4
Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet:.....	4
Tilskudd til bygging og ombygging av skogsveger:	4
Vegstandard:.....	5
Prioriteringer:.....	5
Tilskuddssatser:.....	5
Resultatkontroll:.....	5
Tilskudd til drift med taubane, hest o.a.:	6
Prioritering:	6
Resultatkontroll:.....	6
Tilskudd til skogkultur:.....	6
Tilskuddssats skogkultur:	7
Skogeiersamarbeid – høyere tilskudd:	7
Tilskuddssats ungskogpleie:.....	7
Skogfond:.....	7
5. Mål og tematiske prioriteringer	7
Biologisk mangfold:	7
Tilgang til utmarken:	8
Mål: Det er et mål å oppfordre til og legge tilrette for prosjekter som tilrettelegger for ferdsel i utmark.	8
Felles tiltak:	8
Kulturlandskap og kulturminner:.....	8
Utfordringer knyttet til vann og avrenning:	8
Områdeplanlegging og fellestiltak:.....	9
6. Geografiske prioriteringer av NMSK-midler:	9
Områdeplan:	9
Siglingavatnet:.....	9

1. Tidsrom

Strategi for skogbruk i Askøy kommune gjelder i fire år fra og med 2020 til og med 2024.

2. Overordnede planer og strategier:

Hovedmålene i norsk skogpolitikk er økt verdiskaping, bærekraftig skogbruk og konkurransedyktige verdikjeder bygget på skog- og tre produkt.

For å nå disse målene bygger skogpolitikken på et bredt sett av virkemidler som omfatter blant annet lovverk, økonomiske virkemidler i form av tilskudd og skatteordninger.

Sentrale og regionale lover og føringer:

- Forskrift om nærings- og miljøtiltak i skogbruket.
- Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier.
- Forskrift om bærekraftig skogbruk.
- Lov om skogbruk (skogbrukslova).
- Regionalt skog- og klimaprogram for Vestland 2019-2022.
- Overordna retningslinjer for tilskudd til skogsvegbygging og taubanedrift 2019.

Kommunale planer og strategier:

- Kommuneplanens arealdel 2012-2023 (pågående rullering).
- Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030.
- Kommunedelplan for kulturminne (under utarbeiding).
- Kommunedelplan for energi og klima 2011 – 2014/2020 (pågående rullering).
- Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014-2025.
- Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2015-2019.
- Landbruksplan for Askøy 2006-2010.
- Kartlegging av naturtyper i Askøy, 2003 (Askøy kommune og Fylkesmannen).
- Kartlegging av naturtyper i Askøy, 2016 (Askøy kommune og Fylkesmannen).
- Siglingavatnet – Friluftsparken på Askøy (Askøy kommune 2011).

3. Skogbruk i Askøy kommune

Askøy kommune har en relativ stor andel av produktiv skog til å være en kystkommune, og har tidligere vært en aktiv pådriver i å utvikle skognæringen. Selv om verdien av den stående skogen er relativt stor, er det en utfordring på Askøy at brukene har relativt små skogteiger, og at det dermed er vanskelig å oppnå en rasjonell og lønnsom skogsdrift.

Kommunen har rundt 4 produsenter som driver et visst omfang av salg av ved, og en større pyntegrønt- og juletreprodusent. Den generelle aktiviteten i skogbruket har vært lav de siste årene. Det meste av produktiv skogsmark er allerede plantet, og det er lite nyplanting. Det har vært noe uttak av virke etter vindfall.

Vi har et omfattende vegnett i utmarken, som også er til glede og nytte for befolkningen. Vegene er i stor grad bygget som jordveger, og det har vært et stort behov for å ruste opp vegnettet, både til nærings- og friluftsførmål.

Det er nå bygget, og er under bygging noen nye skogsbilveger på Askøy. Det er

sannsynlig at det vil bli behov for å bygge flere skogsbilveger i perioden. Kommunen har også grunneiere som ønsker å drive med skogbruk. Det er en positiv tendens i skogbruket i kommunen, og dette kan føre til økt uttak av virke de kommende årene. Da det er en del mindre skogeiendommer på Askøy, oppfordrer kommunen til felles prosjekter på tvers av eiendomsgrenser.

Målsettingen i prosjektperioden er å stimulere til økt aktivitet i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Hva er NMSK - tilskudd?

NMSK, nærings- og miljøtiltak i skogbruket, er et tilskudd som skal stimulere til økt verdiskapning, bærekraftig utnyttelse av skogressursene og bevaring og utvikling av miljøverdier i skog. Tilskuddet tildeles av Landbruksdirektoratet som er nasjonal fagmyndighet på skogbruksområdet.

Kommunal forvaltning av ordningen:

Fra 01.01.2020 er det kommunene som har fullmakt til å bevilge tilskudd til alle skogbrukstiltak etter «Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket» (NMSK-forskrifta). Fylkesmannen fordeler rammer til kommunene for de statlige tilskudds ordningene som omfattes av forskrifta. Denne fordelingen er underlagt instruksjonsretten hos statsforvaltningen, og instruksjonsmyndigheten er delegert til Landbruksdirektoratet og fylkesmennene. Avgjørelser fra denne instruksjonsmyndigheten er ikke enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2, og kan ikke klages på. Hver kommune blir tildelt en ramme for tilskudd til skogsveger som bygger på de kommunale retningslinjene. Søknad om NMSK - tilskudd sendes kommunen.

NMSK – midler i Askøy kommune:

Askøy kommune ønsker å fokusere på følgende tiltak for NMSK–midler i perioden:

- Ungskogpleie og tynning der uttak av virke gir overskudd
- Markberedning
- Juletre/pyntegrøntproduksjon
- Nyplanting/supplering/gjenplante
- Grøfting
- Opp kvisting av stående skog
- Skjøtsel av skog i kantsoner mot vann og vassdrag
- Skogsbilveger

4. Overordnede retningslinjer for prioritering av tilskudd til skogbrukstiltak i Askøy kommune:

I Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, *NMSK-forskriften* § 3 står det:

«Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt».

Askøy kommune har i samarbeid med lokallag, landbruks organisasjonene og Fylkesmannen utarbeidet disse retningslinjene. Retningslinjene gjelder frem til nye blir publisert.

Alle tildelinger av NMSK- tilskudd, med begrunnelse, skal behandles av utvalg for teknikk og miljø.

Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet:

Deler av Askøy kommune er med i Landskapsregion 20 – Kystbygdene på Vestlandet. Landskapsregion 20 dekker en del areal langs kysten og på øyene ut i havgapet på Vestlandet, som ikke er egnet for skogproduksjon. Her er det samfunns- og miljømessig ønskelig å opprettholde den opprinnelige naturen eller tilbakeføre naturen så langt som mulig. Landskapsregion 20 (NIBIO) har også en del av naturtypen *kystlynghei* som vi skal ta vare på.

Askøy kommune vil som hovedregel ikke anbefale aktiv skogproduksjon og gi NMSK-tilskudd i Landskapsregion 20, kystbygdene på Vestlandet. Foryngingsplikten må vurderes med vekt på hensynet til kystlandskapet og særlig naturtypen kystlynghei. I områder der det har vært drevet kommersiell skogbruksdrift kan det likevel gis NMSK-tilskudd, etter en vurdering av hensynet til kystlandskapet.

Tilskudd til bygging og ombygging av skogsveger:

Med skogsvei menes bil- og traktorveier som skal tjene skogbruksdrift og som bygges i samsvar med normalen for landbruksveier.

En skogsvei har i hovedsak 2 funksjoner; Transportfunksjon; muliggjør transport av tømmer (og andre skogprodukter) ut av skogen. Adkomstfunksjon; gir adkomst til skogen i forbindelse med forvaltning av eiendommen og ulike arbeidsoppdrag som skal utføres.

I NMSK-forskriften står det: *«Det kan gis tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.»*

Vegen skal være godkjent etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksveger, eller plan- og bygningsloven. Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål omfatter nybygging og ombygging av bilveier og traktorveier som skal

tjene jordbruks- og skogbruksdrift. Forskriften er hjemlet i hhv skogbrukslova og jordlova. Av forskriften framgår det at bygging av nye landbruksveier og ombygging av eksisterende veier ikke kan iverksettes uten tillatelse fra kommunen. Det er også et krav at vegen blir holdt ved like i samme standard som den ble bygget.

Vegstandard:

Vegen må ha en standard som er tilfredsstillende for den aktuelle bruken og skal bygges i samsvar med gjeldende normaler for landbruksveger. Vegstandarden må avpasses skogen og det aktuelle området.

Det er et vilkår for godkjenning av tiltak at det bare skal brukes rene, naturlige masser ved bygging av landbruksveier i Askøy kommune.

Større fellesanlegg skal prioriteres høgt. For slike prosjekt må det også stiftes veglag. Større veganlegg bør være planlagt av en godkjent vegplanlegger for skogsveger/landbruksveger. Det er godkjent 14 slike profesjonelle vegplanleggere på oppdrag fra Landbruksdirektoratet. 5 av disse er lokalisert i Vestland fylke.

Prioriteringer:

Følgene prioritering gjelder:

- Veger (nybygging eller ombygging) i forbindelse med vindfallhogst.
- Større felles tilkomst-/hovedveganlegg med mye hogstmoden skog og store produktive skogareal.
- Veger bygget som felles tiltak etter Jordskifteloven i områder med produktive skogareal.
- Andre anlegg i tråd med hovedplan for skogsveger.
- Bilveger framfor traktorveger.

Tilskuddssatser:

Tilskudd til sekundærveger/traktorveger ligger i intervallet 25 – 45 %.

Tilskudd til bilveger og tilkomstveger ligger i intervallet 30 – 60 %.

Anlegg der det er brukt godkjent vegplanlegger kan få høyere tilskudd med 3-4 %

Resultatkontroll:

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll, og minst hver tredje av de godkjente søknadene skal følges opp med befaring. De som søker om tilskudd, er forpliktet til å frigi opplysninger og akseptere de kontrolltiltak som skogbruksmyndigheten bestemmer.

Fylkesmannen og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskudd og at driften er gjennomført i samsvar med vilkår i retningslinjene og vedtaket om tilskudd.

Tilskudd til drift med taubane, hest o.a.:

I NMSK-forskriften står det: «*Det kan gis tilskudd til utdrift av skogsvirke med taubane, hest o.a. Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registrering av miljøkvaliteter i området. I områder der det ikke er foretatt miljøregistreringer, skal det stilles krav om gjennomføring av de førevar- tiltak som er nedfelt i Levende Skogs standarder*».

Ifølge landsskogtakseringen står 30% av plantet granskog i Vestland fylke i taubaneterreng. Det er liten konkurranse med annen arealbruk på de bratte arealene og de egner seg godt til skogbruk. Taubanedrift er en viktig driftsform for Vestland fylke, som de er opptatt av at det blir støttet opp om. Det er viktig at de få aktørene som driver med dette, har en økonomi som setter dem i stand til å utvikle metoder og utstyr i takt med teknologisk utvikling.

Tilskudd til drift i vanskelig terreng skal bare gis når driften blir gjennomført i hogstmoden skog og på en slik måte at det blir tatt hensyn til skogens funksjoner i forhold til biologisk mangfold, landskapsverdier, kulturminneverdier og friluftsliv.

Prioritering:

Hogst av stormfelt skog skal prioriteres

Resultatkontroll:

Fylkesmannen og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskudd og at driften er gjennomført i samsvar med vilkår i retningslinjene og vedtaket om tilskudd.

Tilskudd til skogkultur:

Fylkesmannen tildeler midler til kommunene med bakgrunn i aktivitet og prognoser fra kommunen og tildelt fylkesramme.

Skogbruksloven pålegger skogeier å sørge for tilfredsstillende forynging etter hogst, og se til at det er sammenheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å legge til rette for forynging skal settes i gang innen 3 år etter at hogsten er skjedd.

Ifølge bærekraftforskriften er tilfredsstillende forynging planting av samme eller høyere produserende treslag enn det som er hogd. Det er fra regionsnivå føringer på at forynging fortrinnsvis skal være ved planting av gran. I tillegg til at gran har høyest produksjonsevne på Vestlandet, er den en god CO₂- binder. Det er derfor et ønske fra Fylkesmannen om at gran skal være hoved produksjons treslaget på Vestlandet også i fremtiden.

Likevel bør det vurderes å plante mer storm bestandige treslag i utkanter av plantefelt og i stormutsatte områder. Egnede treslag kan da være Lerk, Edelgran, Douglas eller ulike lauvtreslag. Sammen med furu og bjørk kan disse treslagene supplere gran på en god måte, og gi stabilitet og fin variasjon i landskapet. Ivaretagelse av stedlige naturtyper kan også være et argument for å plante annet treslag enn gran. En større variasjon med treslag

vil også gi et større biologisk mangfold. Sitkagran er på listen over «fremmede arter» som krever tillatelse for utsetting. Askøy kommune ønsker ikke sitkagran i vår flora, og denne vil ikke bli prioritert for NMSK- tilskudd.

Tilskudd til forynging av skog og ungskogpleie er et av de viktige virkemidlene for å sikre framtidig skogproduksjon, og gi større bærekraft i skogbruket. Kommunen vil derfor prioritere oppfølging av forynging i form av økt kontroll så vel som kunnskapsspredning og rådgivning.

Tilskuddssats skogkultur:

Tilskuddssatsen til skogkultur i Askøy kommune er 40 %.

Kommunen oppfordrer skogeierne til å sette av skogfond til nødvendige investeringstiltak.

Skogeiersamarbeid – høyere tilskudd:

Skogkulturtiltak i område der skogeierne samarbeider på tvers av eiendomsgrensene har mange fordeler og skal ha 5 % høyere tilskuddssatser.

Tilskuddssats ungskogpleie:

Ungskogpleie er en nødvendig investering for å øke tilvekst, kvalitet og ikke minst stormstabilitet. Tilskuddssatsen til ungskogpleie i Askøy kommune er 40 %.

Skogfond:

Skogfondordningen er en viktig finansieringskilde for blant annet skogkultur. Ordningen med skaffefordel er lønnsom for skogeieren og bør benyttes i større grad. I forbindelse med planlegging av hogst vil det fremover være spesielt viktig å **avsette tilstrekkelig skogfond**. Laveste sats (4 %) er ikke tilstrekkelig til å finansiere framtidig skogkulturbehov – planting og ungskogpleie. For å finansiere egenandelen av forynginga og ungskogpleie bør det settes av 15 %. Kommunen, fylkesmannen og tømmerkjøparene må samarbeide om å rettlede skogeierne til å sette av nok skogfond i tråd med framtidig investeringsbehov.

5. Mål og tematiske prioriteringer

Biologisk mangfold:

Mål: Det er et mål å bevare og legge til rette for biologisk mangfold.

Målformuleringen omfatter tiltak som fremmer biologisk mangfold gjennom å ta hensyn til naturlige planter og dyr i skogområder med spesielle verdier. Dette kan for eksempel gjelde tiltak og skjøtsel av områder som ivaretar leveområder for planter og dyr. En variasjon med treslag vil for eksempel også gi et større biologisk mangfold.

Tilgang til utmarken:

Mål: Det er et mål å oppfordre til og legge til rette for prosjekter som tilrettelegger for ferdsel i utmark.

Askøy kommune ønsker spesielt å prioritere fellestiltak som stimulerer til rekreasjon og friluftsliv i skogområdene for å fremme folkehelse gjennom naturopplevelser. Turveger i utmark er blant annet særlig viktig for Askøy sitt økende folketall.

Det er viktig å fokusere på skogbruket og den rollen næringen har for å produsere kultur- og miljøgoder for lokalsamfunnet, blant annet i form av friluftsliv, rekreasjon og opplevelser i naturen.

Kommunen har et omfattende vegnett i utmarken, som også er til glede og nytte for befolkningen. Fra gammelt av er dette mest jordveger. De siste årene er det satt i gang opprustning av flere veger i skog og utmark. Antall søknader om opprustning av vegnettet viser fortsatt at det er et stort behov for å forbedre disse vegene, både til nærings- og friluftslivsformål.

Felles tiltak:

Mål: Det er et mål å støtte samarbeid mellom skogeiere som utfører felles tiltak.

Askøy kommune ønsker å støtte fellestiltak eller områdeplanlegging der en legger til rette for skogbruk på tvers av eiendomsgrensene.

Kulturlandskap og kulturminner:

Mål: Det er et mål for kommunen å stimulere til å bevare kulturminner som er typiske og særegne for kystkulturen generelt og Askøy spesielt.

Ved større tiltak i skogområder, for eksempel bygging av skogsveger, skal det vurderes om dette berører kulturminner. Der det er skog i dag kan det tidligere ha lagt utlør og lignende. Typiske kulturminner for kommunen vår er for eks. steingarder, jordkjellere, melkebrønner, driftsbygninger, murte bekkeløp m.m. i byggemateriale stein. Mange av disse er i dårlig stand.

Utfordringer knyttet til vann og avrenning:

Mål: Det er et mål for kommunen å oppfordre til god håndtering av overflatevann og å sikre gode hydrotekniske anlegg.

Vi opplever et klima i endring som vil føre til større utfordringer knyttet til regn og overvann. Skog med dårlig drenering vil på sikt gi et surere og tettere jordsmonn, og dermed dårligere produksjonsforhold for trevirke.

Dette har også nær sammenheng med opplevelseskvalitetene i naturen, at en kan ta seg lett frem, at vannet og vassdragene er rene og friske, at fisk lever og fugler hekker. Dette kan for eksempel holdes i hevd/ forbedres med grøfing i skog. Det er et viktig klimatilpasningstiltak å sikre god håndtering av overflatevann og riktig dimensjonering av hydrotekniske anlegg.

Områdeplanlegging og fellestiltak:

Mål: Gjennomføre kartlegging av skog resursene i kommunen.

Overordnet planlegging er vesentlig for å få til rasjonelle og lønnsomme veganlegg. Askøy kommune har pr. i dag ingen hovedplan for skogsveger. Askøy kommune har som målsetning i prosjektperioden, å få gjennomført en områdekartlegging av skogressursene i kommunen. Deretter er det mulig å få laget en hovedplan for skogsveger. Fylkesmannen samordner tilskudd til overordnet planlegging på regionsnivå. Dette blir utført av godkjent vegplanlegger for skogsveger/landbruksveger, i samarbeid med kommunen og skogeiere.

6. Geografiske prioriteringer av NMSK-midler:

Områdeplan:

Områder som blir regnet som lønnsomme etter områdekartlegging av skogbruksressurser for Askøy kommune.

Siglingavatnet:

Dette er kommunen sitt satsningsområde for et større, sammenhengende friluftsområde sentralt i kommunen. Prosjektet blir realisert ved kommunale midler og spillemidler, men må også i stor grad gjennomføres med velvilje og dugnadsarbeid av grunneiere og grunneierlag.

Det er godkjent og under bygging en skogsvegstreking på ca. 3750 meter, som utgjør en sammenhengende rundløype. Det er godkjent og startet opp med bygging av en siste skogsveg som knytter rundløypen til boligfelt, og som vil gjøre tilgangen til utmarken lettere for turgåere og de som driver skogs- og landbruksområdene på Nordre Haugland. I tillegg til å gjøre store skogsområder mer tilgjengelige, vil løypen ha avstikkere til friluftsområde ved sjø. I området ligger det mange kulturminner; utløer, gammel kulturmark, stemmer osv. Prosjektet vil utløse en god synergieffekt gjennom bedre skogsveger og tilrettelegging for friluftsliv.

Askøy kommune prioriterer å bidra med NMSK – midler for å ferdigstille dette satsningsområdet.

Kleppestø, 03.04.2020